

D

**OVEREENKOMST INZAKE INRICHTING EN BEHEER VAN
DE HOGEZANDSE GORZEN**

11 februari 1999

Partijen:
De Minister van Verkeer en Waterstaat
De Provincie Zuid-Holland
De Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen
Het Waterschap De Groote Waard
De Gemeente Cromstrijen

De ondergetekenden:

1. De Minister van Verkeer en Waterstaat, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de directeur water van de directie Zuid-Holland van het Directoraat-Generaal van Rijkswaterstaat, de heer P.G. Schwarz, hierna te noemen 'Rijkswaterstaat';
2. De provincie Zuid-Holland, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J.W.J. Wolf, daartoe gemachtigd door de Commissaris van de Koningin d.d. 9 februari 1999, ter uitvoering van het besluit van Gedeputeerde Staten d.d. 29 september 1998, hierna te noemen 'provincie';
3. De Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer J.J. Mulder ten Kate, rentmeester, hierna te noemen 'Ambachtsheerlijkheid';
4. Het waterschap De Groote Waard, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de heer K.J. Provoost, dijkgraaf, ter uitvoering van het besluit van Dijkgraaf en Heemraden d.d. 21 oktober 1998, hierna te noemen 'waterschap';
5. De gemeente Cromstrijen, ten deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door mevrouw R.L. Bosua-van Gelderen, burgemeester, ter uitvoering van het besluit van de Raad van de gemeente Cromstrijen d.d. 10 februari 1999, hierna te noemen 'gemeente'

gezamenlijk te noemen 'partijen'.

Het volgende in aanmerking nemende:

De HogeZandse Gorzen zijn onderdeel van het grotere geheel van de gorzen langs Haringvliet en Hollandsch Diep en vormen een belangrijk natuurgebied.

Het Haringvliet is in 1970 afgesloten van de zee bij de uitvoering van het Deltaplan. Daardoor is het getij in het Haringvliet en het Hollandsch Diep teruggebracht tot circa 30 cm. De laatste jaren zijn tientallen meters gors verdwenen ten gevolge van het gereduceerde tij, in samenspel met de invloed van wind en scheepvaart en gecombineerd met het ontbreken van beschermende maatregelen.

De aanleg van een vooroeververdediging zal oeverafslag tegengaan. De verloren gegane gorsgedeelten kunnen hersteld worden door het aanbrengen van een suppletie. De natuurwaarden kunnen in stand gehouden en verhoogd worden door een daarop gericht beheer, zoals reeds in vele buitendijkse gebieden gerealiseerd is.

De Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen is de eigenaar van de 'HogeZandse Gorzen'. In het kader van de afhandeling van de Deltawet heeft de Ambachtsheerlijkheid in 1972 een vergoeding betaald voor verondersteld economisch nut als gevolg van het achterwege blijven van het getijde verschil.

Op 6 maart 1997 hebben diverse partijen de Intentieverklaring Glastuinbouw Cromstrijen ondertekend, met als doel te onderzoeken op welke wijze realisatie van een glastuinbouwlocatie in de Ambachtsheerlijkheid mogelijk is. In de Intentieverklaring is bepaald dat aan de inwerkingtreding van de Intentieverklaring onlosmakelijk een overeenkomst voor herstel en vervolgens beheer van de HogeZandse Gorzen is verbonden.

De gemeente erkent dat de vaststelling van het streekplan Zuid-Holland Zuid een verantwoordelijkheid en bevoegdheid van de provincie is. De gemeente heeft haar zienswijze op het ontwerpstreekplan door middel van een gezamenlijke reactie van de Hoeksche Waardse gemeenten ingebracht. De gemeente blijft hier onverkort aan vasthouden.

Overwegende:

Dat het vorenstaande voor partijen aanleiding vormt thans de in de Intentieverklaring genoemde afspraken c.q. verplichtingen voor inrichting en beheer van de HogeZandse Gorzen in deze overeenkomst vast te leggen en voorts hun verdere rechtsverhouding(en) te regelen,

Verklaren te zijn overeengekomen als volgt:

Artikel 1

Doel van de overeenkomst

Het doel van deze overeenkomst is de inrichting en het beheer van de Hogezaandse Gorzen te realiseren, ten behoeve van het herstel en de verdere ontwikkeling van natuurwaarden. Als uitgangspunt gelden de natuurwaarden die behoren bij het optimaal ecologisch functioneren in het kader van integraal waterbeheer van het Hollandsch Diep/Haringvlietbekken, waar de Hogezaandse Gorzen deel van uitmaken.

Artikel 2

Gebiedsafbakening

Deze overeenkomst heeft betrekking op de Hogezaandse Gorzen zoals aangegeven op de aan deze overeenkomst gehechte door partijen gewaarmerkte kaart van Rijkswaterstaat (bijlage 1).

De begrenzing van het gebied is (conform de in bijlage 2 a tot en met c opgenomen ontwerp-tekening):

- inclusief de aan te leggen vooroeververdediging;
- exclusief de zomerkade van de Oostersche Slobbegorzen;
- exclusief de Hogezaandse buitendijk;
- exclusief de zomerkade Butternvlietpolder;
- tot een lijn 60 m vanaf de uitwatering in westelijke richting van het poldergemaal van de Butternvlietpolder.

Artikel 3

Maatregelen ten behoeve van de planologie

- 3.1 De provincie regelt het duurzaam planologisch vastleggen van de aanduiding 'natuurgebied' voor de Hogezaandse Gorzen in het streekplan Zuid-Holland-Zuid van de provincie. De gemeente zorgt voor de aanduiding 'natuurgebied' in het bestemmingsplan zo spoedig mogelijk na de vaststelling door Provinciale Staten van het streekplan Zuid-Holland Zuid als bedoeld in artikel 4a, vierde lid van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.
- 3.2 De provincie zal het ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Visserij verzoeken de gedeelten van de Hogezaandse Gorzen die nog niet zijn aangewezen als beschermd natuurmonument in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, als zodanig aan te wijzen. De Ambachtsheerlijkheid zal hiertegen geen verweer voeren. De provincie zal het ministerie van Landbouw Natuurbeheer en Visserij verzoeken de procedure tot aanwijzing als beschermd natuurmonument zo spoedig mogelijk na vaststelling van het streekplan Zuid-Holland Zuid door Provinciale Staten als bedoeld in artikel 4a, vierde lid van de Wet op de Ruimtelijke Ordening en na totstandkoming van de door partijen in het kader van deze overeenkomst nagestreefde natuurwaarden welke zullen moeten voldoen aan de Natuurbeschermingswet 1998, te starten.

Artikel 4

Maatregelen voor herstel gorzen

- 4.1 Aanleg vooroeververdediging.
 - a. De Ambachtsheerlijkheid verleent hierbij toestemming aan Rijkswaterstaat tot het aanleggen van een vooroeververdediging conform de bijgevoegde ontwerp-tekening (bijlage 2 a tot en met c);
 - b. Rijkswaterstaat verplicht zich zo spoedig mogelijk na ondertekening van deze overeenkomst door alle betrokken partijen de benodigde vergunningen ten behoeve van een vooroeververdediging aan te vragen;

- c. Rijkswaterstaat verplicht zich de vooroeververdediging conform de ontwerptekening (bijlage 2a tot en met c) aan te leggen zo spoedig mogelijk nadat met de aanleg mag worden begonnen (zie vijfde lid) en zo spoedig mogelijk nadat alle benodigde vergunningen zijn verkregen;
 - d. de Ambachtsheerlijkheid zal voor het aanleggen van de vooroeververdediging bij geen der betrokken partijen kosten in rekening brengen.
- 4.2 Inrichting gorzen
- a. de Ambachtsheerlijkheid verleent hierbij toestemming aan de provincie het gebied verder in te richten o.a. door middel van suppletie van de gorzen met specie;
 - b. de provincie draagt zorg voor aanvulling met specie, zodanig dat de maaiveldhoogte van het opnieuw in te richten gorsgebied rondom een gemiddeld waterpeil (circa 50 cm NAP) komt te liggen, waarbij in afwisseling 'rietland en ruigte', 'plas-drassituaties' en ondiep water ontstaan;
 - c. de aanvulling vindt plaats zo spoedig mogelijk na aanleg van de vooroeververdediging en het beschikbaar zijn van specie uit de regio, zoals bijvoorbeeld uit de Tiendgorzen, de HSL, Geertruidenberg, de aan te leggen jachthaven, doch uiterlijk binnen vijf jaar;
 - d. de Ambachtsheerlijkheid zal voor het aanbrengen van deze specie bij geen der betrokken partijen kosten in rekening brengen, noch stortrecht heffen; de inrichting vindt plaats in overleg met partijen, conform een door Rijkswaterstaat op te stellen inrichtingsplan;
 - e. bij de inrichting van de gorzen wordt rekening gehouden met een onbelemmerde lozing van het gemaal Cromstrijen. Voor de lozing van het gemaal Hogezaandse Polder worden tijdelijke maatregelen getroffen voor zolang dit gemaal nog voor de afwatering van de Hogezaandse Polder noodzakelijk is.
- 4.3 Kwaliteit specie
- De specie moet een zoveel mogelijk overeenkomende fysische en chemische samenstelling en kwaliteit bezitten als de bestaande gorzen en dient een kwaliteit te hebben die voldoet aan de kwaliteitsklasse(n) 0 en/of 1.
- 4.4 De inrichting van de gorzen vindt plaats in overleg met het waterschap met het oog op het belang van de primaire waterkering en de aan te leggen vooroeververdediging.
- 4.5 De werkzaamheden voor de inrichting van de gorzen, te weten de aanleg van de vooroeververdediging en de verdere inrichting door middel van opvullen met specie van het verdedigde gebied, nemen een aanvang zo spoedig mogelijk nadat Provinciale Staten de voorziene glastuinbouwlocatie Cromstrijen in het streekplan Zuid-Holland Zuid hebben vastgesteld als bedoeld in artikel 4a, vierde lid van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (gepland tijdstip: maart 1999).
- 4.6 Binnen redelijke tijd na het herstel van de Hogezaandse Gorzen zal een extensieve recreatieve toegankelijkheid naar het buitengebied (ter hoogte van het natuurgebied de Hogezaandse Gorzen) over het grondgebied van de Ambachtsheerlijkheid mogelijk worden gemaakt door aanleg van een route voor langzaam verkeer. De provincie zal zich in overleg met alle betrokken partijen inspannen om deze route te doen realiseren. De route voor langzaam verkeer zal door middel van een deugdelijke afscheiding worden afgescheiden van het beheersgebied van de Ambachtsheerlijkheid. Het beheer en onderhoud van de route en van de afscheiding komen voor rekening van de verantwoordelijke wegbeheerder.

Artikel 5

Beheer vooroeververdediging

- 5.1 Rijkswaterstaat zal gedurende een jaar na oplevering het beheer en onderhoud van de vooroeververdediging uitvoeren. Het waterschap zal daarna de vooroeververdediging in beheer en onderhoud overnemen.

- 5.2 Het waterschap zal de onderhoudsverplichting in de eerstvolgende herziening van de legger waterkeringen verwerken.

Artikel 6

Beheer gorzen

- 6.1 De Ambachtsheerlijkheid is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beheer, dat gericht is op het ontwikkelen, optimaliseren en/of instandhouden van de natuurwaarden.
- 6.1.1 Grasgors
De Ambachtsheerlijkheid sluit voor het resterende grasgors een beheersovereenkomst, in het kader van artikel 14 van de Natuurbeschermingswet af.
- 6.1.2 Rietland en ruigte, bosgemeenschappen
Het 'rietland en ruigte' wordt niet beweid en er vindt geen actief beheer plaats. Dit geldt ook voor de bestaande 'bosgemeenschappen', behoudens, indien gewenst en in overleg met de provincie, een kleine oppervlakte griendbeheer. Voor eventueel noodzakelijk beheer kan een beheersovereenkomst in het kader van artikel 14 Natuurbeschermingswet afgesloten worden.
- 6.2 Faunabeheer
Ten aanzien van het faunabeheer geldt dat binnen de delen van de Hogezaandse Gorzen die zijn aangewezen als beschermd natuurmonument, de jacht uitsluitend kan plaatsvinden op basis van een vergunning ex artikel 12 van de Natuurbeschermingswet. Daarbij wordt een relatie gelegd met eventuele schade aan het binnendijkse grondgebruik. Tot 1 januari 2000 vigeert daartoe de vergunning n-96-1750 d.d. 21 maart 1996 en gewijzigd door middel van beschikking drg/ag/119692 d.d. 25 april 1996 (dit betreft de bejaging van fazant, konijn, boerengans en verwilderde kat). In het kader van de onderhavige overeenkomst wordt afgesproken dat ook buiten de als beschermd natuurmonument aangewezen delen van de Hogezaandse Gorzen de jacht uitsluitend zal plaatsvinden conform de voorwaarden zoals die zijn en/of worden gesteld in het kader van de vergunning ex artikel 12 Natuurbeschermingswet voor de als beschermd natuurmonument aangewezen delen.
- 6.3 Visrechten
De Ambachtsheerlijkheid zal binnen de begrenzing van het gebied afzien van het aalvisrecht en het schubvisrecht tot aan de zuidkant van de kruin van de vooroeververdediging op het moment dat de vooroeververdediging gereed is.
- 6.4 Overige bepalingen ten aanzien van beheer en gebruik
Activiteiten die strijdig kunnen zijn met de doelstellingen van het beheer, zoals motorcrossen, chemische onkruidbestrijding, het plaatsen van windmolens of de aanleg van een jachthaven, worden indien deze vallen binnen de als beschermd natuurmonument aangewezen delen gereguleerd door middel van het vergunningenbeleid van de Natuurbeschermingswet. In het kader van deze overeenkomst wordt afgesproken dat ook buiten de als beschermd natuurmonument aangewezen delen van de Hogezaandse Gorzen zulke activiteiten uitsluitend zullen plaatsvinden indien en voor zover deze toegelaten zouden worden in het kader van de vergunning ex artikel 12 Natuurbeschermingswet in de als beschermd natuurmonument aangewezen delen.
- 6.5 De afspraken ten aanzien van het beheer van de Hogezaandse Gorzen in deze overeenkomst zijn voor onbepaalde duur. Bij overdracht van de eigendom en het beheer gaan de afspraken ten aanzien van het beheer over op de nieuwe eigenaar. De provincie zal daartoe een kettingbeding met kwalitatieve verplichting vestigen (zie artikel 8, lid 1, sub b).

Artikel 7

Natuurcompensatie

De Ambachtsheerlijkheid zal hebben voldaan aan haar verplichting tot natuurcompensatie zoals vermeld en bedoeld in de 'Intentieverklaring Glastuinbouw Cromstrijen' als:

1. De Hogezaandse Gorzen zijn ingericht;
2. Er is voldaan aan voorwaarde 3.3.1 uit genoemde Intentieverklaring, dat 10% (berekend op basis van het netto areaal glastuinbouw) ruimte wordt gereserveerd binnen het mogelijk te ontwikkelen glastuinbouwgebied in de Hogezaandse Polder voor de landschappelijke inpassing van de glastuinbouwlocatie;
3. Er is voldaan aan voorwaarde 3.3.2 uit genoemde Intentieverklaring, dat een Groenfonds Cromstrijen zal worden opgericht;
4. Er is voldaan aan voorwaarde 3.3.3 uit genoemde Intentieverklaring, met betrekking tot de Buttervlietpolder.

Artikel 8

Overige bepalingen

8.1 Overdracht eigendom

- a. Het is de Ambachtsheerlijkheid niet toegestaan om in het huidige en nog aan te wijzen natuurbeschermingsgebied van de Hogezaandse Gorzen zonder schriftelijke instemming van het college van Gedeputeerde Staten van de provincie over te gaan tot het verpachten of duurzaam vervreemden van de gehele of gedeeltelijke eigendom voordat er een beheersovereenkomst in het kader van de Natuurbeschermingswet is afgesloten.
- b. De afspraken in deze overeenkomst ten aanzien van herstel van de Hogezaandse Gorzen zijn bij eigendomsoverdracht van overeenkomstige toepassing. De provincie zal daartoe een kettingbeding met kwalitatieve verplichting vestigen (zie artikel 6, lid 5).
- c. De kade van de vooroeververdediging wordt eigendom van het waterschap door middel van het vestigen van een recht van opstal. De Ambachtsheerlijkheid zal hieraan haar medewerking verlenen.
- d. De Ambachtsheerlijkheid verklaart dat zij terzake van de Hogezaandse Gorzen geen enkele verplichting (behoudens het verleende jachtrecht en de verleende visrechten) jegens derden heeft, op grond waarvan die derden de hierbij gevestigde verplichting jegens hen niet zouden hoeven te erkennen.

8.2 Financiën

Elk der partijen draagt de kosten voortvloeiend uit de door hem/haar aangegane verplichtingen in deze overeenkomst. Daarenboven verplicht de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen zich om een bedrag van f 600.000,- in het Groenfonds Cromstrijen te storten op het moment dat er een onherroepelijk bestemmingsplan vigeert waarin de glastuinbouwlocatie Cromstrijen is opgenomen zoals bedoeld in de Intentieverklaring Glastuinbouw Cromstrijen.

8.3 Overtreding/niet-nakoming

In geval van overtreding of niet-nakoming van één of meer bepalingen van deze overeenkomst, zullen partijen elkaar na afloop van een redelijke termijn in gebreke kunnen stellen, stellende een redelijke termijn om alsnog aan de betreffende verplichtingen te voldoen. Na voornoemde termijn kan de geleden schade terstond worden gevorderd.

8.4 Onvoorziene omstandigheden

Indien onvoorziene omstandigheden optreden die van dien aard zijn dat deze overeenkomst billijkheidshalve behoort te worden gewijzigd of die wezenlijke gevolgen hebben voor de uitvoering van deze overeenkomst, treden partijen over de noodzaak van wijziging in overleg binnen twee maanden nadat een partij daartoe aan de andere partijen de wens te kennen heeft gegeven.

8.5 Contactpersonen

Partijen wijzen, direct na ondertekening van deze overeenkomst door alle betrokken partijen, een contactpersoon aan ten behoeve van de uitvoering van de overeenkomst.

Artikel 9

Geschillen

Alle geschillen, die naar aanleiding van of in verband met deze overeenkomst tussen partijen of hun rechtverkrijgenden mochten ontstaan, zullen worden beslecht door de bevoegde burgerlijk rechter te Den Haag.

Artikel 10

Evaluatie

Partijen zullen de uitvoering en werking van deze overeenkomst evalueren. Daartoe zullen partijen een commissie benoemen waarvoor elke partij 1 lid voordraagt. Deze commissie brengt verslag omtrent haar bevindingen uit aan alle betrokken partijen. Indien de meningen binnen de commissie omtrent de evaluatie of de uitkomsten daarvan verschillen, vermeldt het verslag de verschillende meningen.

Evaluatie van deze overeenkomst vindt plaats in ieder geval 2 jaar na aanleg van de vooroeververdediging, en voorts op momenten die door partijen worden afgesproken.

In de evaluatie wordt ingegaan op:

- De realisatie van de vooroeververdediging;
- De invloed op de natuurwaarden;
- De effecten op het binnendijks grondgebruik.

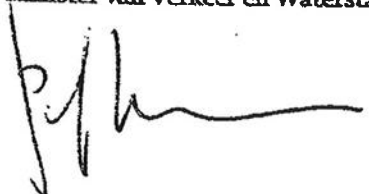
Artikel 11

Inwerkingtreding

Deze overeenkomst treedt in werking op de dag na ondertekening door de laatste der betrokken partijen.

Aldus opgemaakt en in vijfvoud getekend te Numansdorp, d.d. 11 februari 1999.

De Minister van Verkeer en Waterstaat

 11/2

De provincie Zuid-Holland

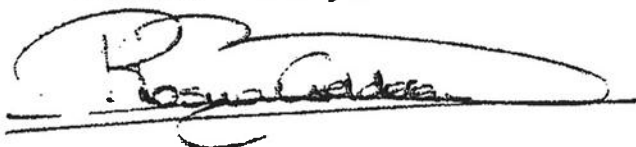
De Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen

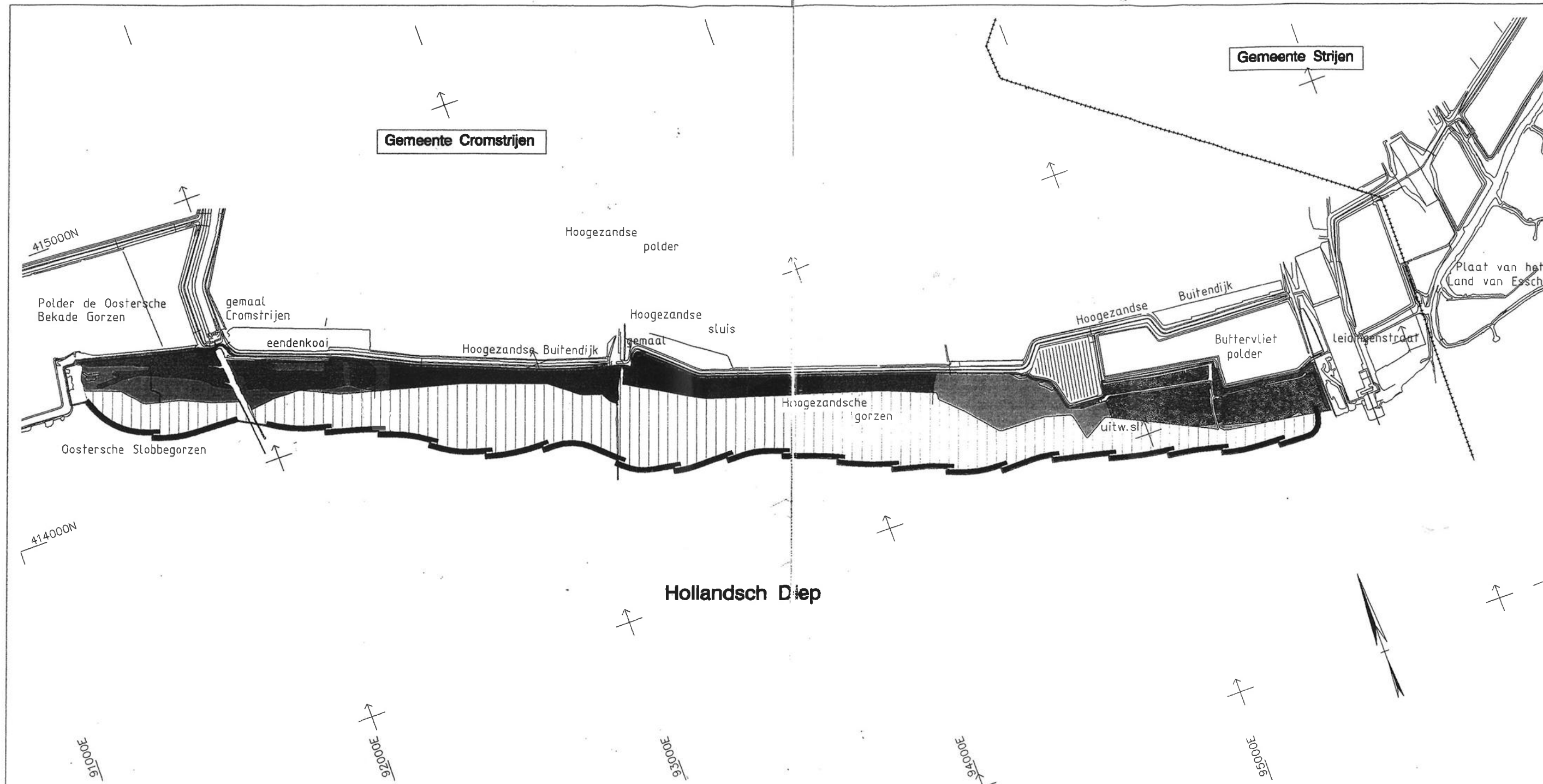

Het waterschap de Groote Waard

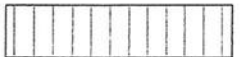

De gemeente Cromstrijen

LEGENDA

TE ONTWIKKELEN:		BESTAAND:	
	plas-draszone		grasgors
	as vooroever		loofbos
	begrenzing plangebied		griend
			rietruigte
			water

Ministerie van Verkeer en Waterstaat		Bureau uitbesteding:	
Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat			
Directie Zuid-Holland			
Get: F. vd. Meulen	HOGEZANDSCHE GORZEN		Acc:
Gec: -	Overzichtskaart behorende bij overeenkomst inzake aanleg, inrichting en beheer van het natuurgebied de 'Hoogezandsche gorzen'		Par:
Par:			
Dpv: J. Koolen			
DD: 1-12-97	Projectcode: 05190.07.000	Form: A3	Schaal: 1:15000
Par: 	Dossiercode: E14		Reg. nr: ZHTX 970175

